

Godora története I.

TÖRTÉNELEM

„Jó okkal mondják, hogy Godorában nincs lehetetlen, semmi sem egyszerű, s bizvást megesik mindaz, mit a köznapi halandók többsége elvet, mint túlzót vagy képtelent. Ha lapályára, s azon át székvárosába s hatalmasan dobogó szívébe, Erionba tévedsz, biztosra veheted, hogy élted megváltozik... ha nem is egészen olyanképpen, ahogy azt eltervezted.

A legkevesebb, hogy néhány nap múltán valamely istentelen helyre tartó fegyveres kompániában találod magad, s még szerencsés vagy, ha megbízód jókor felfedi valódi arcát s szándékait. E tudás élet s halál közt tehet különbséget, de a bajtól meg nem óv: ki melletted lépdél, éppúgy lehet fajtádbeli jövevény, mint honos szerencsevadász, széltoló... vagy a halál maga.

Utóbbinak Godorában - s legkivált Erionban - ezernyi arca van, természete pedig egy rosszféle nő: csak arra vár, hogy léptedet elvéve ölelő karjaiba hullj.”

Igrain Reval: *Geoframia*

Bevezetés

Az áramlatok, melyek a Nyugati-óceán Godorai-tengernek nevezett roppant öblében érik el a kontinens partjait, a Világgerinc mindkét oldalán éreztetik hatásukat. Párát hordozó és száraz légtömegek gyürkőznek a magasban, a küzdelmükben született

fellegekből bőven hull az eső - kijut belőle a termékeny síkságnak is, ahol a Pyarron szerinti IV. évezred végén egyetlen város, a kalandozók paradicsomaként elhíresült Erion hirdeti a tűnt idők dicsőségét.

A hetedkor szülőiteinek többsége már csak ezt a Godorát ismeri... pedig a Kilencek által emelt torlasz¹ nyugati vége és az óceán közt húzódó lapályon az ötödikor alkonya óta létező - és kisebb megszakításokkal azóta virágzó - magaskultúra befolyása fénykorában a mai Toronéval vetekedett.

Hajdani ellenfeleivel, az északi kimérákkal¹ ellentétben nem csak Shulur felemelkedését vészeltte át, de önnön birodalmi törekvéseinek kudarcát és a rákövetkező negyven évszázad összes megpróbáltatását is. Fővárosának kontinentalista² homlokzata mögött egy, a shuluri udvar víziójától lényegileg különböző Új-Kyria húzódik meg. Noha rég túljutott hatalma delelőjén, gazdasági és stratégiai helyzete máig megkerülhetetlen politikai tényezővé teszi, és története sem tanulságok nélkül való - mindenképp érdemes hát arra, hogy vizsgálódásunk tárgya legyen.

¹ A Riva apokrif dorani átirata szerint a Sheral vonulatát a Nagyok háborúja (*úmadarr*) előjátékként gyűrték fel az Ynevre alászállt Kilencek, hogy birtokuk déli határát kijelöljék

² Kyria két hatodkori utódállama, a démonimádó Ryek és az örült máguskirályok uralta Dawa közhasználatú elnevezése.

Természeti adottságok

Az Ynev-szerte ismert mondás szerint a női lélek sem lehet szeszélyesebb a godorai időjárásnál. Azoknak, akik jártak már ott, eszükben sincs túlzást kiáltani: a két mágikus-szakraális anomália - az Elátkozott Vidék és a Taba el-Ibara - közé ékelt Godorai-alföld felett majdhogynem közvetlenül feszülnek egymásnak a világot formáló öserők.

Az időjárás napjában háromszor-négyszer, olykor még többször változik. Hajnaltájt szél támad, napközépkor zivatar jön, jégeső hull, majd tisztulni kezd az ég; mire az est leszáll, egyetlen felhőfoslány sem homályosítja el a csillagok szelíd - nagyobb magasságban mindhárom évszakban dermesztő - tekintetét.

A síkság lomboserdőkkel megkötött talaján három folyam teríti szét hordalékát. A legnagyobb, az Artadros³, kétezer mérföldön át kanyarog a Sheral északi oldalának azonos nevű völgyében, és számos mellékfolyóval egyesülve ömlik az óceánba Erionnál. Hagyományos torkolata nincs, az általa szállított édesvizet a godorai főváros teljes egészében elnyeli; ez táplálja egyes negyedeinek hajózható csatornáit is.⁴ A sherali gleccserek táplálta Iyedal a késő-hetedkori város déli falától tizenegy mérföldnyire torkollik az óceánba, a Myess, a Rena-Tinol bércei közül zúdul alá, és emberemlékezet óta hajtja Felső- vagy Kis-Godora⁵ termékeny földjének vízimalmait.

Ciszternák a városban és a város körül is szép számmal akadnak. Utóbbiakat a fal építésével egyidejűen olyan gondosan álcázták, hogy a fosztogató hordáknak az évezredek során mindössze négyet sikerült megtalálniuk. Hadijelvényeik maradványai ma is láthatók a dombokat borító erdők sűrűjében, nevük és tetteik azonban rég feledésbe merültek: az istenek

Erionnak tartják fenn a kiváltságot, hogy felülkerekedjen a halálon és az időn.

Godora alapítása (P. e. IV. évezred)

Az ötszáz éves háború tépázta Kyria lakói közül nem mindenkinek adatott meg az esély, hogy hajóra szállva Calowyn felé vegye az irányt. Akadtak, akik mehettek volna, de maradtak, a harcot és a halált választották - és olyanok is, akik az életre szavaztak, hogy véreiket egy széthulló világ poklából a birodalom határain túlra menekítsék.

Az Eriont és Godorát alapító kyr menekültek érkezéséről két legenda is szól. Az egyik szerint gyalogszerrel vágta át a Rossz Földeken és az Artadros völgyén, hogy a „hegyek szétválasztásával” törjenek utat maguknak a síkvidékre. A másik úgy tartja, hogy a manapság Elátkozott Vidékként ismert Rualan tartomány tóvidékén ácsolt, kapukon át útnak indított kontinensjárók⁶ némelyikét sodorták az áramlatok Godora partjaira, a túlélők pedig - isteneik ujját látva a történetekben - úgy döntöttek, helyben kezdenek új életet. A késő-hatodikori vízözönt⁷ követő újjáépítés során előkerült dokumentumok nyilvánvalóvá tették, hogy mindkét történetnek van igazságalapja. A helyi arisztokrácia vitája azóta jobbra arról szól, a szárazföldi vagy az óceáni házak ősei értek-e elsőként célba.

A toroni történetírás, a maga tendenciózus módján, a Godorai-alföld betelepítéséről is más képet fest. A nyugat-sherali régiót Rualan tartomány alapításától annak részeként, lakóit a „császári pagonyok őrizői”-ként emlegeti. A forrásokban városokként szereplő települések - Yrüen (Erion) Kwael, Hasmur, Oryedan (Ordan) és Abseron - a sirenari határszakaszt vigyázó légiók erősített támaszpontjai lehettek, és Avida

³ Az alapításkori forrásokban Urtra Dra, azaz Rótáram; a név vélhetőleg a birodalom földjén kiontott vérré, közvetve az ötszáz éves háború pusztítására utal.

⁴ Az átfolyó vízmennyiség szabályozásáról a Pyarron szerinti I. évezredben létesült Vellamar (*Weilamy*; Weila szeme) tározó gondoskodik, mely a várostól százhetven mérföldnyire északkeletre található, és tízezres helyőrség mellett saját hidromanta rend óv a támadásoktól.

⁵ Erion éléskamrája; a város északi kapujától a hegyek lábáig húzódó terület.

⁶ Mérföldnyi hosszúságú, vízhatlanul záródó héjszerkezettel és magio-kinetikus meghajtással ellátott óriáshajók, melyek időtlen álomba merült utasaik beavatkozása nélkül tették meg a világrészek közti évtizedes utat. A kyrek ilyeneken érkeztek Ynevre, és legjobbjaik is ilyeneken indultak vissza őshazájukba az ötödik évszázad alkonyán.

⁷ A zsarnok helytartó, az Ájtatosnak mondott II. Arsabas „Psalmus” Tiomus (P. e. 998-744) halálakor zúdul a városra, és annak mintegy kétharmadát elborította. Erion egyes részei századokra lakhatatlanná vagy élehetlenné váltak; az ezt követő bevándorlási hullám összetétele máig meghatározza a város arculatát.

Dolor⁸ híveinek rualani pártütése nyomán néptelenedtek el. Nem mintha lakóik a Rettenet Asszonyához pártoltak volna: Enravelből érkezett bajtársaikhoz csatlakoztak, és velük együtt estek el a P. e. 3573-as első gra-tinoli ütközetben.⁹

A toroni krónikák szerint az ifjú Lan-Ro Ryen¹⁰ a hasmuri hőforrásoknál gyógyult fel sebeiből, és mielőtt félszáz társával visszaindult volna a háború vérzivatarába, három Achtyr házbeli (shuluri) mortort adott a menekültek mellé, hogy azok még a tél beállta előtt Yrúenig jussanak. A történet igazságtartalma kétes, politikai üzenete azonban nem is lehetne nyilvánvalóbb: Godora Toron kegyéből létezik, így nem csupán hiábavaló, de erkölcstelen is elvitatnia tőle Kyria örökségét.

A halottaiból feltámadt Erion első létesítményei hajóépítő műhelyek voltak: a kyrek bőségesen találtak a környéken alkalmas faanyagot és munkaerőt. Godora alapítását az írott történelem ahhoz a szertartáshoz köti, melynek során Vreitar-on Baithys, a rangelső vérvonal dom supreora lángba borította az utolsó - befejezetlen - járművet, Kyria császára nevében Gro Thola¹¹ helytartójának nyilvánította magát, és esküt tett, hogy annak földjét és lakóit megvédelmezi „bármely élő, holt vagy halhatatlan ellenségtől.” Erre az alkalomra emlékeztet Tüzek Éjének ünnepe.¹²

⁸ A pyarroni liturgiában Orwella, a Kitaszított; eredetének egy lehetséges magyarázatát a Rivai apokrif dorani átírata tartalmazza (lásd még: *A Teremtés titkos története*)

⁹ Lásd még: Wayne Chapman: *A Halál havában*.

¹⁰ Kyria későbbi bajnoka és becsületének megmentője; második gra-tinoli csatában tanúsított helyállása tette lehetővé a Hatalmasok számára Avida Dolor legyőzését. Emlékkristálya teljes épségben került elő a hajnalkori Enrawellben; a belőle készült átíratok a Pidera mindkét oldalán kedvelt példaképpé tették.

¹¹ Utolsó part.

¹² A pyarroni hitű államokban a Kettős hold ünnepe; általános termékenységi és megújulási szertartások jellemzik.

Godora felemelkedése (P. e. III. évezred)

Kyria bukása után a túlélők kisebb-nagyobb közösségeire várt a feladat, hogy veszélyeztetett kultúrájuk hagyományait megőrizték, vívmányait pedig a jövőbe menekítsék. A Godorai-alföld nyugati peremén tanyát vert menekülteknek az általuk ismert világ határain túl, de nem teljesen elszigetelten kellett boldogulniuk: a part mentén északra hajózva hat-nyolc hónap alatt elérhették a Nilraen-fokot és az ősi Riegar¹³ kikötővárosait.

Az otthonteremtéshez nélkülözhetetlen felszerelés és élelmiszer mellett fegyverforgatók és telepések is rendszeresen érkeztek onnét. A „távol-nyugati életvonal” másfélszáz éven át táplálta a kyr diaszpóra újszülött centrumát - mire a korai hatodik orzóviharai elmetelték, Godora elég erős volt ahhoz, hogy megálljon a maga lábán.¹⁴

Ami nem jelentett garanciát hosszútávú fennmaradására. Lakói válaszút elé kerültek: elveikből jottányit sem engedve lengetik tovább az ősök zászlaját, és rövid úton felörlődnek, majd feloldódnak a vándornépek tengerében... vagy alkalmazkodnak, és származásuk helyett tetteikkel vívják ki a birtokukon hosszabb-rövidebb időre megtelepedő emberi közösségek tiszteletét.

Napi gyakorlatukat az utóbbira alapozták, a birodalmi hagyományokhoz azonban sokáig és konokul ragaszkodtak. Hercegei jóval azután is császári helytartónak (dom impreor) neveztették magukat, hogy ellenségeik, barátai és üzletfelei szemében végérvényesen kalmárfejedelmekké lettek.

Az ötödiki Kyria határainak és dicsőségének visszaállítása máig szerepel a godorai uralkodóosztály tagjai számára a hatodik hajnalán összeállított ágendában, annak főhelyéről azonban már az államiság első évezredében

¹³ A calowyni hódítók első ynevi szerzeménye; a Cranta elleni háborúban Ryeekha (Győzhetetlen) néven a formálódó birodalom első tartománya és biztos háterszága volt. Városai Északföldre legrégebben lakott emberi települései közé tartoznak

¹⁴ Nagyjai sosem feledték a támogatást, amit északi rokonaiktól kaptak: a Kimérák háborúja során negyedmillió sereget küldtek Riegar biztosítására, és mindmáig osztoznak vele egész Ynevet behálózó kereskedelmi hálózatuk bevételein.

kiszorították más, sokkal sürgetőbb teendők. Politikai célból fokozatosan vágyképpé, az arisztokrácia dédelgetett álmává, irodalmi művek sokaságának témájává vált. A SHERAL árnyékában növekvő városok urai KYR módra építkeztek, KYR isteneket imádtak és KYRUL fogalmazták rendeleteiket... a háttérben azonban fordítók hada tevékenykedett, hogy a Fényesség akaratát a tengermellék szűzföldjeit feltörő, a birodalom nyelvén már nem, vagy alig-alig értő telepések sokasága számára is nyilvánvalóvá tegye.

Godorára azonban komolyabb veszélyek is leselkedtek a vérhígulásnál. Az északi kimérák - az örült máguskirályok uralta Dawa és a démonokkal cimboráló Ryek - a Pyarron előtti III. évezred közepére eltiporták vagy magába olvasztották a Kyria romjain burjánzó államkezdeményeket. Mire az Éjidők¹⁵ homálya a világra borult, óriásokká növekedtek, és ahogy sötét hatalmuk, terjeszkedési vágyuk sem ismert határt. A térség megmaradt kultúrái¹⁶ - földrajzi elszigeteltségük mellett - a kimérák mohóságának köszönhetően fennmaradásukat. Utóbbiak eszükbe sem jutott összefogni ellenük: mindenk felett egymást akarták eltiporni.¹⁷

A külső fenyegetés így is megtette a magáét: akcióegységet teremtett a KYR módra rivalizáló godorai nemesség berkeiben, és olyan külpolitikát kényszerített a dom impreorokra, melyben a kimérák hitegetése és fokozatos (lehetőleg egymás általi) kivéreztetése játszotta a főszerepet.¹⁸

Ryek és Dawa felemelkedése nyomán a torzsalkodás olyan luxussá vált, melyet Godora nemessége többé nem engedhetett meg magának.

Esélyt kapott rá, hogy képességeit az ősi módon - a térképasztalnál és a csatamezőn - bizonyítsa.

A kihívás, mellyel szembenéztek, merőben újszerű volt, és újszerű stratégiát kívánt. Az északföldi hadviselés jellegét Kyria bukása óta meghatározó tíz-húszeszeses ármádiák a kimérák háborújában sok százszázalékos tömeghadseregekké növekedtek. A helytartók egyszerre szembesültek az őseiktől örökölt hadászati doktrína (hivatásos katonák szakrális és magas mágiával megtámogatott csapásmérő egységeinek koncentrált alkalmazása) túlhaladottságának és birtokuk sebezhetőségének tényével. Létérdekké vált, hogy szükség esetén összes alattvalójukat csatasorba állíthassák; e cél érdekében olyan engedményektől sem riadtak vissza, melyekről az alapítás óta hallani sem akartak.¹⁹

A vegyes házasságok tilalmának eltörlése és a fegyveres szolgálat előjogokkal való jutalmazásának gyakorlata egy új társadalmi réteg, az emberfajú, de KYR tudatú és megjelenésű hadas arisztokrácia kialakulásához vezetett. Mire a szférák fényáteresztő képessége elérte minimumát, a SHERAL árnyékában nagyobb tömegek fohászokdtak Kyria isteneihez, mint az ötödik kor alkonya óta bármikor. Ez indította el a panteon baljóslatú másodvirágzását, mely a Pyarron előtti első évezred hajnalán Tiomus függökertjének²⁰ megalkotásához és az Eriont sújtó vízözönhöz vezetett.

¹⁵ A hatodik kor emlékezetes, hozzávetőleg félezer éves időszak. Tartama alatt - a szférák mozgásában bekövetkezett változások okán - a megszokottnál ötven-hetven százalékkal kevesebb napfény érte Ynev felszínét.

¹⁶ A pyarroni történetírás a riego-godorai és a sirenari mellett idesorolja a hoguli alapokon nyugvó narát is, mely ekkoriban kezdte bontogatni szárnyait a Yian-Yiel hegység gyűrűjében.

¹⁷ Háborújuk a hajdanvolt Kyria szívében lángolt fel, és egyidejű bukásukig tombolt; utóbbiban a hagyomány szerint Toron hatalmasai is eljátszották a maguk szerepét (lásd: Jan van den Boomen: *S éjre vált a nap*).

¹⁸ A hetedik kor történések szerint a godorai uralkodóosztály e külső nyomás híján önmagát emésztette volna el egy sor, jellegében a toroni családi háborúkra emlékeztető belviszályban.

¹⁹ Godora törvényei az Éjidők beköszöntéig szigorúan tiltották, és kirekesztéssel büntették az arisztokrácián belüli fajgyalázást. Akit nem ölt meg a szégyen - és akadtak ilyenek - immár zavartalanul gyarapították tovább a KYR jegyekkel bíró, esetenként hosszúéletű, de embermódra érző és gondolkodó közrendűek táborát.

²⁰ A hetedik kor végén Godorai függökert néven ismeretes; Erion urai még nyilvánvaló kudarcában is túl magasztosnak ítélték ahhoz, hogy egy zsarnok nevét viselje Nem összetévesztendő a hetedik kor város palotanegyedének függökertjével, melynek legfőbb - igazában egyetlen - célja már P. sz. 859-es elkészültekor is az idegenforgalom fellendítése volt

Godora helytállása és válsága (P. e. II. évezred)

A Pyarron előtti III. évezred első felének ábrándokba feledkezett dom impreorait az Éjidőkben reálpolitikusok, stratégiák és intrikusok váltották fel Godora trónján. Országlásuk alatt a folyamatosan növekvő kereskedelmi bevétel java a védművek fejlesztését és a soknemzetiségű²¹ zsoldostömeghadseregek fenntartását szolgálta. Ezek a kyr mércén példátlan méretű, negyedszázados szolgálati idejű armádiák kezdetben az Artadros völgyében, utóbb - az Éjidők legválságosabb óráján - Felső-Godorában tanyáztak, és rendszeresen nyomultak be Északfelé. Célzott csapásokat mértek a kimérák utánpótlási vonalaira, stratégiai fontosságú erősségek és átkelők lerombolásával, termőföldek és raktárak ismételt felperzselésével igyekeztek csapataikat SHERALAN nyugati kapujától távol tartani.

A helytartók a szavak szintjén felváltva pártoltak hol egyik, hol másik félhez, azok tevőleges támogatásától azonban rendre elzárkóztak. Változatos módszerekkel szították a gyűlölség lángját a kimérák közt, zsoldosaik pedig ott rejtőztek minden összecsapás színhelyén - figyeltek és vártak, hogy a végsőkéig elcsigázott túlélőknek egyszerre adhassák meg a kegyelemdőfést.

A halogatás és felmorzsolás stratégiája számos apró diadalhoz juttatta Kyría örököseit, igazi csúcspontját azonban a kimérák háborújának leghevesebb ütközete, a kohannai vérfürdő jelentette. A tervszerű godorai rajtaütésektől feltüzelt ryeki és dawa sereg összecsapása az Artadros ötödkori

kataraktájánál²² még e vad korban is párját ritkította hevességével. Az egykorú források szerint negyedmillió áldozatot követelt, és évtizedekre elhárította a Godora elleni közvetlen támadás veszélyét.

De a kimérák gerincének megroppantásához ez sem volt elegendő, Godora tartalékai pedig kezdtek kiapadni. Már Kohanna idején is többet vesztett annál, amennyit kereskedelmi bevételeiből pótolni tudott - hadászati potenciáljának fenntartásához további források vagy szövetségesek után kellett néznie. Mikor Sirenarral folytatott tárgyalásai - hogy melyik fél hibájából, máig tisztázatlan - holtpontra jutottak, azzal az északfelé hatalommal keresett kapcsolatot, melynek pozícióit a legközvetlenebbül fenyegette a kimérák térnyerése: Ediomaddal.²³

Az aquir fajok legtöbbszörének kedveztek ugyan a hatodik - különösen az Éjidők - természeti viszonyai, felszíni tevékenységük megélénkülése azonban szoros időbeli összefüggést mutat a tengerrengéssel, melyet egy szférakon áthatoló, Calowyn és Ynev közt az óceánba csapódó meteorit okozott.²⁴ A nyomában járó árhullám az Ekebir-foknál érte el a kontinens partjait, és az azonos nevű hátság erdeit letarolva, a Tiane és az Aranur kettős torlaszán szétválva zúdult tovább északkeletnek a Vinisila-síkságon át. Egy részét a röghegyek kürtői nyelték el, az alant forrongó tűzkutakból a felhőkig csaptak a gőzszlopok... és mire eloszlottak, Ediomad valamennyi rétegében vad harc dúlt a megmaradt élőhelyekért.

Az aquirok egy része megszokott környezetéből kiszakítva nyomban elpusztult, a

²¹ A godorai haderő gerincét az Éjidőkben két, a hetedik korban csak szörványként létező vándornép, a szridzs és a csarkali férfinepe adta. A soraikból kikerült hadas arisztokraták leszármazottai máig meghatározó alakjai az erioni belpolitikának.

²² Mesterséges vízesés a hajdanvolt Kyría Feiglund tartományának déli határán. Az ütközetet kísérő torzvihar Kohanna városával együtt törölte el Ynev színéről.

²³ A hatodik kori északfelé napvilági kultúrái úgy hitték, hogy az Ediomad röghegyei alatti üregrendszerben egységes aquir birodalom, a hajdanvolt Kyría sötét és egzotikus tükörképe rejtőzik. Godorában - érthető okból - sokan még annak a mítosznak is hitelt adtak, hogy vezetői az ötszáz éves háborúban föld alá húzódtak Hatalmasok leszármazottai. Hogy az aquirok maguk terjesztették vagy csak kihasználták az utóbbit, nem világos; godorai tartózkodásuk alatt mindenesetre igyekeztek ennek megfelelően viselkedni.

²⁴ Az „égi pöröly” aláhulltának történettudomány által elfogadott időpontja a Pyarron előtti 1451.

szívósabbak átvészelték ezt a megpróbáltatást is. A negyedkor óta először kerültek közvetlen kapcsolatba az újnépkel, és arra a következtetésre jutottak, hogy azok tanulmányozása nagyban növelné felszíni túlélésük esélyeit.

A velük kötött paktumot a godorai történetírás tendenciózusan a rosszhírú II. Tiomus számlájára írja. Az igazság ezzel szemben az, hogy az aqirok már három nemzedékekkel a zsarnok születése előtt megjelentek Godora városaiban - elsőként Erionban, ahol küldöttségük díszmenetben járult a dom impreor, XIX. Cýnandar színe elé.

Hogy a felbecsülhetetlen értékű ajándékokkal (köztük a napvilágon korok óta nem látott bestiákkal) érkező delegáció soraiban hány bőreváltó²⁵ bújt meg, és vegyült el utóbb a báméskodók tömegében, megbecsülni is nehéz. A kimérák elleni összefogás szándéka a jelek szerint mindkét fél részéről őszinte volt: az aqirok sem főhierarchájuk²⁶ látogatása során, sem később nem okoztak kárt az általuk megfigyelt közösségeknek, így sikerült hosszú időn - jellemzően emberöltőkön - át észrevétlennek maradniuk.

A Pyarron előtti első ezredforduló volt az első, és mindmáig egyetlen olyan időszak a kontinens történetében, mikor az ő- és újnép megbékélése kézzel fogható közelségbe került. Azért, hogy olyan tragikus véget ért, II. Tiomus gátlástalanságán kívül csak a létezés törvényei okolhatók. Az ediomadi küldöttség érkezését követő három évszázad világossá tette, hogy az aqirok legszívósabbjai sem maradnak tartósan életben a napvilágon, újnép egyedei által kihordott utódaik pedig mindkét környezetben életképtelenek.²⁷

²⁵ Azon aqir fajzatok gyűjtőneve, melyek túlélésük érdekében tökélyre fejlesztették a hasonulás és beolvadás képességét.

²⁶ Az Éjidők szerzőit szokatlan testmagassága (6 godorai mérő; kb 3.2 láb) mellett főként három pár *kyrach*-szeme, a hajnalkoriakat inkább a neve – Syrtus Nom Ruemaatehoi – nyugözte le, melyben a „Tiochetaamus szája” anagrammájára ismertek. Az erioni arisztokráciát elbűvölő aqir diplomata eszerint sosem rendelkezett saját akarattal.

²⁷ A délvidéki Kránban élő, vagy onnan elszármazott ún. kis-aqir fajok közül csak egyről, a megtévesztően emberi külsejű gho-raggról jelenthető ki egyértelműen,

A különös szövetség szakítópróbáját a Pyarron előtti 903 tavaszán, az Ediomad délkeleti lankáin vívott yalhafari ütközet jelentette. A godorai hadvezetés legtapasztaltabb egységeit vetette harcba Ryek és Dawa egymásba akaszkodott seregei ellen, hogy azokat meglepetésszerű támadással „Weila üllőjének” erdős szurdokaiba, a lesben álló valóvérűek kelepcéjébe szorítsa.

Merész elgondolás volt, kivitelezésébe azonban - nem kis részben az irreálmágia valóságtorzító hatása miatt - kritikus hibák csúsztak. A godoraiak a vátrnál erőteljesebb ellenállásba ütköztek, és túl sokáig halogatták a visszavonulást. A völgy mélyén áttekinthetetlen és megfékezhetetlen kézitűsában robbantak ki a századok óta halmozódó indulatok - az aqirok által előidézett földindulásban így nem csak azok veszttek oda, akiknek a kelepcét állították, hanem a helytartók legrátermettebb tisztjei és leghívebb, legtapasztaltabb zsoldosai is.²⁸

Kayrn-Rú Eriarden seregvezér - az emberfajú, kyr tudatú hadas arisztokrácia tipikus képviselője - teljes felelősséget vállalt a kudarcért, az utolsó part népe azonban nem ilyen bűnbakot akart: mire a zsoldosok hírmondói godorai földre léptek, Ediomad erioni képviselőtét feldúlta és porig égette, az aquirgyanus elemeket úton-útfélen pusztította a nekivadult tömeg.

A helytartó - Vittadior-Ym Tiomus, a későbbi zsarnok nagybátyja²⁹ - hasztalan igyekezett elcsitítani az indulatokat, és saját élete is veszélybe került, mikor híre kelt, hogy a csata túlélőit „hegynyi kíndémonok” üldözik az Artadros völgyén át az óceán felé.

Az akkortájt férfikorba lépő³⁰ Arsabas-Ym Tiomus már ekkor ájtatosabb és gyakorlatiasabb

hogy hibridjei életképesek, kihordásuk azonban minden esetben az emberi szülő halálát okozza.

²⁸ Ekkor tűnt el a mélyben a szridzs felderítők soraiban harcoló Jakrim Ohru, aki a Hajnalkorban Quiranai Jeirként tért vissza a napvilágra, és utóbb Doran alapítóinak egyike lett (lásd még: Wayne Chapman: *Halk szókkal, sötét húrokon*).

²⁹ Ha tetteit nem is, az általa alapított, maig nevét viselő postaszolgálat fekete-sárga batárjait a hetedikori Erion minden lakója ismeri.

³⁰ A kyr Nemes Házak szülőttei negyvenesztendő koruktól számítottak érett férfinak. Arsabas Tiomus hosszúéletű volt ugyan, de emberfajú; az események idején még huszadik életévét sem töltötte be.

volt legtöbb kortársánál. Az ősök isteneinek leghatalmasabbikához, Igeréhez fohászzkodott segítségért, és meglepődött, mikor az Alkotó szobra - a hagyomány szerint egy szentélyben megbújt aquir szájával - válaszolt neki.

Godora belháborúja és zsarnoka (P. e. X.-VIII. század)

Kinyilatkoztatásának csak a tartalmát ismerjük, a szavait nem; a II. Tiomus fellépésétől elmúlásáig tartó időszak felett túl sűrűn gomolyog a mítoszok köde. Mint mondják, nyugalmat parancsolt Godora népének, és óva intette attól, hogy az ellenséget szövetségesei, a „mások” közt keresse. Közölte azt is, hogy a dom impreor méltatlanná vált császártól kapott hivatalára - hogy olyasvalakinek kell a helyébe lépnie, aki kételyek nélkül cselekszik, és fenntartás nélkül bízik Godora isteneiben.

Hogy hol végződött az aqirok vészterve, és hol kezdődtek a fiatalember saját - ekkor még csak helytartói - ambíciói, máig viták tárgya.

A Tiomusok semmiben sem különböztek a helytartói házak oldalágain burjánzó fiók-dinasztiáktól: konok hagyománytisztelettel ellensúlyozták vérük kétes tisztaságát, és legkyrebb őseiket felülmúló gonddal kultiválták cselszövő hajlamukat. A családi háborúkat emberemlékezet óta elméletben vívták; Arsabas volt az első, akibe elég mersz szorult ahhoz, hogy tudását rendeltetésszerűen - mások tényleges elveszejtésére és a hatalom megragadására - használja.

Új paktumot ajánlott a godorai aqiroknak, akiket az élet a lehető legnyersebb módon szembesített a megbékélési politika kudarcával. Átlátták, hogy semmi esélyük ediomadi pozícióik visszaszerzésére, hogy saját mércéjük szerint csak percek maradtak a

létezésre... és ellenvetés nélkül sorakoztak fel a fakó hajú, égő tekintetű suhanc mögé, aki esküvel fogadta, hogy támogatásukért cserébe „szíve vérével tartja meg őket az élők között.”³¹

Nagybátyja - Kayrn-Rú Eriarden jókor jött segítségével - elfojtotta ugyan a zavargásokat, de Erionban nem volt maradása: a Pyarron előtti 901 őszen a Godora északi határát vigyázó Abseronba tette át székhelyét. Mikor egészsége megrendült, előbb a dom pseudor (társhelytartó) hivatalát kreálta meg seregvezére számára, 899-es végakaratóban pedig hivatalosan is átadta neki a császári birtok őrizetét.

A férfi, akit VII. Eriars néven iktattak a helytartók lajstromába, sosem viselte azok hagyományos díszruháját: vöröslunír páncélban, zsoldosok és „mások” serege élén indult Erionba, hogy elszámoltassa vetélytársát, a magát II. Tiomusnak nevező ifjoncot.

A belháború első áldozata Godora egysége, a második szíve és lelke, a hadas arisztokrácia volt. Kyria örökösei, a kimérák ellen vállt vállnak vetve küzdő bajnokok két esztendőn át rikították egymást a Myess és az Artadros közén, minden üres diadallal kívánatosabbá téve II. Tiomus új rendjét, melyről Igere szolgálai prédikáltak szerte az országban. Ekkor néptelenedtek el az első települések, és ekkor vált a lángok martalékává az első város is, mely az alapítás kora óta viselte az Arycremor³² nevet. A káosz dagálya, mely egy széthulló világ lakóit az ötödik alkonyán idáig üzte, évezredes késéssel bár, de elérte Godorát.

Az erőviszonyok látszólag kiegyensúlyozottak voltak. VII. Eriars sikeresen átkelt a Myessen, a Kis-Godora erdeiben kibontakozó állásharcban azonban nem boldogult II. Tiomus csapataival: az első év őszen arcvonalát még háromszáz mérföld választotta el Eriontól. Az egykori seregvezér stratégiai fölénye a második

³¹ A hetedikori tudomány álláspontja szerint II. Tiomust szimpátiás kötés fűzte aquir „bizalmasaihoz”, akiknek agóniáját saját vérével és alattvalóinak életerejével hosszabbította meg. Uralkodásának utolsó szakaszában - máig tisztázatlan módon - hasonló kötetést létesített Erionnal is; innen ered a mítosz, hogy a bukását kísérő vízözön csak eltemette, de nem ölte meg.

³² Szó szerinti fordításban „örök tűzzel égő”, az elnevezés végzetszerűsége azonban csak látszólagos: Kyria idejében „világítókristály” illetve „lámpás” értelemben használták a kifejezést.

esztendő tavaszi offenzívájában mutatkozott meg: légiói nyár derekára utat találtak a székváros földsáncai mögé, tíznapos küzdelemben kettőt is bevettek a külső védvonal magitor-tornyai³³ közül, sikereiket azonban képtelenek voltak kiaknázni: csapásmérő potenciáljuk az abseroni szolgálatban álló „mások” életerejével együtt apadt el, és a merimai magaslatokért vívott sorsdöntő ütközetben alulmaradtak.³⁴ VII. Eriars mortorkísérete maradékával utat talált az erioni vezérkar hadállásáig, de pallosát Arsabas szíve helyett Godora földjébe döfte - így fejezte ki megvetését vetélytársa iránt, mielőtt rövidebbik pengéjével megszabadította magát a vereség szégyenétől.

Az áldozatok összeszámlálása még be sem fejeződött, mikor az elcsigázott és kivérzett Godorára újabb csapás zúdult északkelet felől: az Artadros mentén tanyázó, démonimádó laumi törzsek támadása.³⁵ A válsághelyzet több szempontból is kapóra jött a győztes dom impreornak: megkímélte a tisztogatással járó politikai tehertől, és olyan akcióegységet teremtett saját hívei és a VII. Eriars halálával vezető nélkül maradt abseroni párt hírneműi közt, melyre ő maga sem imádsággal, sem erőszakkal nem lett volna képes.

Godora veszedelme egy teljes évtizeden át tartott, és újabb városokat törölt el a föld színéről. Erion csak az aquirók pusztító hatalmának és a rohamtempóban megkezdett erődítési munkálatoknak köszönhetően maradt meg II. Tiomus kezén, aki part menti szigeteken terpeszkedő erődítményéből³⁶ irányította védelmét. Akik vezetői módszerei vagy az e tájon jószerivel ismeretlen Szalamandra-kultusz³⁷

³³ Az Eriont oltalmazó képzeletbeli csillagerőd bástyái; maradványaik vöröses árnyalatú („vérrel beeresztett”) habarcsuk miatt máig könnyen azonosíthatók a hetedikori városfalban.

³⁴ A hatodikori Erion belső védvonalát képező, mészke alapú dombkaréj; anyagát maradéktalanul felemésztették II. Tiomus nagyszabású építkezései.

³⁵ A hivatalos álláspont szerint a nomádokat ryeki vajákosok bujtogatták, a kontinentalista történetírás azonban nem zárja ki Toron érintettségét sem.

³⁶ Az erioni mítoszok Ötszarvú Vára, az önző romlottság és az esztelen nagyravágyás szimbóluma. A helytartó halálát követő vízözön a szigetekkel együtt mosta el; alapzatának töredékei máig láthatók a partközeli szárazulatok némelyikén.

³⁷ A *guttar*-imádat már Kýria idejében is a törvényesség határait feszegette, de a legritkább esetben végződött halállal. A Szalamandra-kultusz II. Tiomus Erionjában

térnyerése ellen szót emeltek, az öböl fenekén végeztek, vagy akarat nélküli bábokként kerültek elő a tömlöcök földmélyi tekervényeiből. Mire a nomádjárás füstje oszlani kezdett, az ország lakossága nem csupán vallotta, hitte is, hogy megmenekülését a helytartó isteni elhivatottságának köszönheti. Igere, Morgena és Weila egyházai - az ediktumok sorában garantált vallásszabadság, a felső-enraveli stílusban emelt templomok és színpompás külsőségek dacára - fokozatosan eljelentéktelenedtek; csak Sogroné tudta megőrizni befolyása egy részét Ordan városára támaszkodó hatalmi bázisán.³⁸

II. Tiomus az újjáépítés másfél évtizede alatt mutatta meg valódi arcát: a császári helytartó szerepét az isteni küldöttére cserélve példátlan áldozatokat és erőfeszítéseket követelt alattvalóitól.

A nyílt lázadástól nem kellett többé tartania, a szokványos erőforrások - a hit és a félelem - kimerülésétől annál inkább. Tisztában volt vele, hogy praktikái lassan, de biztosan elidegenítik a kyr istenektől. Átlátta, hogy egy vallásháború országa pusztulását és uralma végét jelentené, esztelenségig nagyra törő tervet kovácsolt hát az elodázására. Aquirjaival megépíttette a nevével viselő függőkertet, a kyr istenek evilági otthonát, melyet titkon megtestesüléseik börtönének szánt. Elért mindent, amit halandó Yneven elérhet - immár arra vágyott, hogy istenné lehessen, és a függőkert „rabjait” akarta rászorítani, hogy azzá tegyék.

Tiomus függőkertje nem egyik napról a másikra jelent meg: elmosódó árnyként a P. e. 850-es évektől látható volt Erion egén, ma ismert formáját azonban csak a századfordulón nyerte el. Az egykorú források városnyi édennek mondják, mely csillámló kristályburokban lebegett a Godorai-öböl szigettengere felett, és aranyló fényoszlopokon támaszkodott Igere, Weila, Morgena, és Sogron főtemplomaira az Ötszarvú Vár sarkaiban. A létrehozásával és megkötésével járó erőfeszítések számos aquir, és még több

gyakorolt, nyíltan paktumsértő formája sokkal inkább emlékeztetett a valóvérű bálványok, elsősorban Amarchaanyt rítusaira, mint Tharr hitére, mellyel a hetedikori források gyakorta - és tévesen - összemossák.

³⁸ A Sogron-hit oryedani ágának *anyrjait* a laumi veszedelem idején kezdték tűzvarázslókként emlegetni.

ember halálát okozták. A zsarnok számára csak az előbbieket jelentettek pótolhatatlan veszteséget: meggyengítették személyes védelmét, mely a belháború óta sikerrel tartotta féken külső és belső ellenségeit.

A bukására szövetkezett összeesküvők politikai céljai máig tisztázatlanok, az általuk választott módszer azonban sokat elárul személyes érzelmeikről: az ágyasok testének méreggel való szaturálása a negyedkor óta ismert, de felettébb ritkán alkalmazott fogás Északföldön. Miután a gyűlölt és rettegett dom impreoron megmutatkoztak az első tünetek, már nem az volt a kérdés, sikerrel járnak-e, hanem az, melyikük lép majd a helyére.

A Godorát sújtó katasztrófa méretei megnehezítik az egyes mozzanatok elkülönítését, a historikusok többsége azonban egyetért abban, hogy a függőkert „megébredése” és II. Tiomus halála közt legalább egy esztendő telt el. Az előbbi istenek összecsapásaként vonult be a köztudatba, és nincs az az érv vagy bizonyíték, ami kitörölhetné onnét - csak a ténszerűség kedvéért jegyezzük meg, hogy kupolája alatt a kérdéses éjszakán a négy bevett vallás tucatnyi ágának képviselői folytattak parázs - és jellegénél fogva meddő - hitvitát.

Hogy hevületükben miféle fohászokkal ostromolták az eget, és miféle erőket sikerült elszabadítaniuk, senki sem tudja biztosan. Az egykorú források mennydörgést és lefutó csillagokat, kupolát átdőfő fénykévéket és roppant ködalakokat emlegetnek. Képszerűen tárják elénk a zsarnok rémületét, ahogy az Ötszarvú Vár sarkaiban sorra rogytak meg Igere, Weila és Morgena főtemplomai - a függőkert röviddel ezután elszabadult Sogron megcsappant hatalmának horgonyáról, és százezrek bámuló szeme láttára merült alá az istenek idejébe. Gazdátlanul és elnéptelenedve sodródik a Végső Napnyugta felé azóta is; koronként csak pár órára vagy percre tűnik fel ismét,

hogy Erion lakóit önnön mulandóságukra és az elbizakodottság veszélyeire emlékeztesse.

Kyria újjászületésének reménysége a három istenség befolyásával és a zsarnok halhatatlanságról szőtt álmával együtt foszlott semmivé. Többé nem jelent meg alattvalói előtt: megroggyant vára rejtekén, halódó aquirokkal és kéjmérgeken élő rabnókkal körülvéve várta ideje kiteltét. Mire utolsó bizalmasai kiszenvedtek, férfiereje is elapadt. A hagyomány szerint egy laumi szajha csókjától veszítette el az öntudatát, miközben két társnője egymásra találásában gyönyörködött. Igaz vagy sem, csak azok tudnák megmondani, akik bukását kitervelték, és magatehetetlen teste köré gyűlve, egymást méregetve várták, hogy kifogyjon a lélegzete.

A küszöbön álló örökösödési háború minden korábbi belviszálynál hosszadalmasabbnak és keservesebbnek ígérkezett, az istenek azonban megkímélték tőle Godorát: mikor a zsarnok szíve a Pyarron előtti 744 negyvenkettedik napjának hajnalán, a Vörösréz órájában utolsót dobant, kitelt az Éjidők Erionjának ideje is.

A feljegyzések szerint szél sem rezdült – még sziklákon megült halfarkasok is hang nélkül bontottak szárnyat, mikor megéreztek az árapály ritmusában beállt változást.

Godora öbléből tompa robajlással húzódott vissza az óceán. Mire a második hold sarlója beleolvadt a keleti horizont szürkéjébe, a partközeli szárazulatokból növényisipkás sziklatűk, a hatodikor legnagyobb kikötővárosának dokkjából és raktáraiból fecskefészkek lettek az Ynev nevű hegyorom termékeny platójának peremén. A látvány annyira valószínűtlen, a mélység oly szédítő volt, hogy a nyugati láthatár távolában derengő fehérség – a rohanást közelgő vízfal – sokáig észrevétlen maradt.

Mire az összeesküvők megfosztották a zsarnokot hivatala jelvényeitől, az óceán álmából megébredt szörnye a szigettenger fölé emelte fejét, és az egész partvidéket hatalmas árnyékába vonta. A nyomásától megsűrűsödött levegőben azoknak a fajzatoknak sem volt sok esélyük a menekülésre, melyek értelem helyett szárnyakat kaptak az istenektől.

A part hosszában félrevert vészharangok egyszerre némultak el, ahogy a tíz-tizenkét mérföld széles, centrumában száz láb magas árhullám lecsapott Erionra.

2011.05.02.

Szerző: Gáspár András és Jan van den

Boomen

Forrás: Ynev.hu

Szerkesztette: Magyar Gergely

